

FRAMTIDENS SÄTT ATT BALANSERA INSULIN & KOLHYDRATINTAG UNDER LÅNGVARIG FYSISK AKTIVITET

Stig Mattsson, dietist, Falu lasarett

Doktorand, Örebro Universitet

Stockholm, 27 april 2017

**Att delta i olika typer av
"långlopp" har blivit otroligt
populärt.....**

Motion/utmaning/Prestation.....

**Även de med diabetes typ 1
deltar eller vill delta.....**

Det är många elitidrottare som har diabetes typ 1

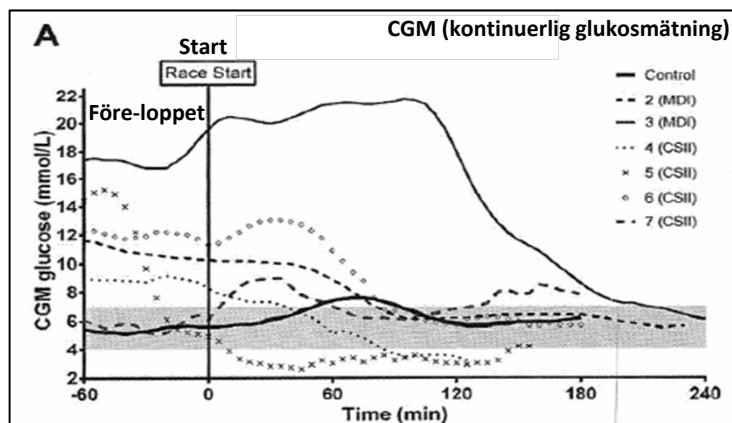
Träning/Tävling/Prestation

Blodsockerreglering är en viktig del i prestationen !

Emil Molin, Petter Stymne, Robin Bryntesson, Kimmo Eskelinen, Jan Brink, Per Zetterberg, Petter Stymne, Maria Hjorth, Johannes Barsk

Diabetes typ 1
Vilka strategier har vi idag när långvarig fysisk aktivitet ska genomföras?

Motionslopp cykel (70 km) – Diabetes typ 1

→ Alla deltagare hade någon gång under loppet hyperglykemi
→ 2 av 6 deltagare (33 %) fick en hypoglykemi

The "Ups" and "Downs" of a Bike Race in People with Type 1 Diabetes: Dramatic Differences in Strategies and Blood Glucose Responses in the Paris-to-Aneaster Spring Classic. Can J Diabetes. 2014.

Motionslopp cykel (70 km) – Diabetes typ 1

Deltagare/tid

1. 3 h, 47 min
2. 4 h, 4 min
3. 2 h, 3 min
4. 2 h, 15 min
5. 2 h, 57 min
6. 2 h, 56 min

Kolhydratintag

105 g	(28 g / tim)
7 g	(1,7 g / tim)
53 g	(26 g / tim)
165 g	(73 g / tim)
156 g	(53 g / tim)
103 g	(35 g / tim)

→ Ingen av deltagarna hade ett systematiskt beteende!
→ Kolhydratintagets storlek styrdes av blodsockernivå !

The "Ups" and "Downs" of a Bike Race in People with Type 1 Diabetes: Dramatic Differences in Strategies and Blood Glucose Responses in the Paris-to-Aneaster Spring Classic. Can J Diabetes. 2014.

Rekommendationer vid fysisk aktivitet under längre duration – diabetes typ 1

Michael C. Riddell -2014

Det saknas idag
Rekommendationer och strategier
om lämpligt
kolhydratintag och insulinjusteringar
vid träning/tävling av längre duration

athletes must often
adopt a trial-and-error approach
appropriate
for the duration and intensity
of the exercise

Vid avsaknad av rekommendationer och strategier
får individer med diabetes typ1 anta en "trial-and-error approach"

The "Ups" and "Downs" of a Bike Race in People with Type 1 Diabetes: Dramatic Differences in Strategies and Blood Glucose Responses in the Paris-to-Aneaster Spring Classic. Can J Diabetes. 2014.

Långvarig fysisk aktivitet Jämförelse diabetes typ 1 och icke diabetiker

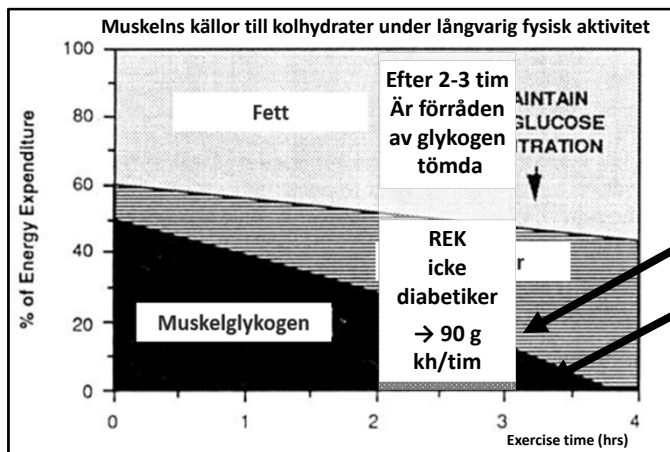
Upplägg långlopp - Icke diabetiker

- Kolhydratintag 90 g/tim
- Insulinnivåer något högre än innan aktivitet
(insulinnivåerna styrs av kolhydratintaget)

Upplägg långlopp - diabetes typ 1

- Basinsulinet sänkt oftast med ca 30-50 %
- Kolhydratintaget styrs av blodsockerläge

Hur länge räcker kolhydratförråden under fysisk aktivitet?

> 3 tim
Blodsockret
dominerande
bränslekälla för
musklerna

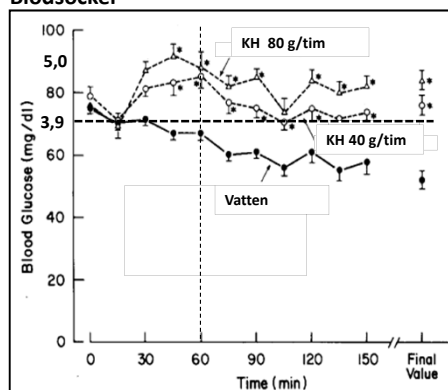
Tömda
kolhydratförråd
↓
Vad ska
insulinet
reglera?

Är det rätta att helt förlita sig på att kraftigt sänka
insulindoserna för att uppnå en stabil glukosreglering?

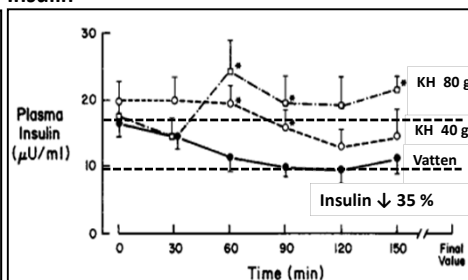
Nutrition in Sports. 2013

Nivåerna av insulin hos icke diabetiker under fysisk aktivitet vid olika kolhydratintag

Blodsocker

Insulin

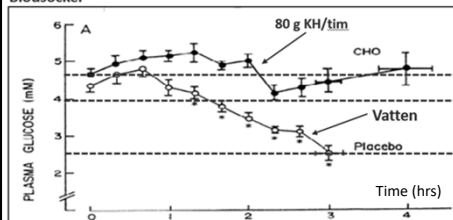
→ 19 st friska (18-47 år)
→ Stationär cykling
→ Normalvikt (kondition – medelmåttlig)
→ 60-65 % VO₂max ("något ansträngande")

Kolhydrater 80 g/tim → Insulin något högre än innan fysisk aktivitet

Hypoglycemia during prolonged exercise in normal men. N Engl J Med 1982

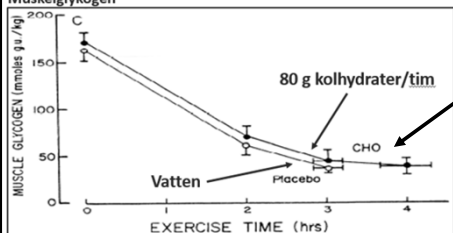
Vad händer med kolhydratförråden om vi fyller på med 80 g kolhydrater/tim

Blodsocker

- Icke diabetiker
- Cykling till utmattning
- "ansträngande" intensitet
- Tillförsel av kolhydrater vs placebo

Muskelglykogen

Efter 3 timmars fysisk aktivitet med 80 g kh/tim

- Muskelnas kolhydratförråd tömt!
- Musklerna älskar kolhydrater !

Muscle glycogen utilization during prolonged strenuous exercise when fed carbohydrate. the American Physiological Society. 1986.

Diabetes typ 1

Skulle det fungera att åka Vasaloppet med högre nivåer av insulin än vad vi har när vi tittar på TV?

Systematiskt intag av kolhydrater under långvarig fysisk aktivitet (diabetes typ 1)

2015

Individer med diabetes typ 1 (n=8)

Vasaloppet 89 km
(sluttid: 7-10 tim)

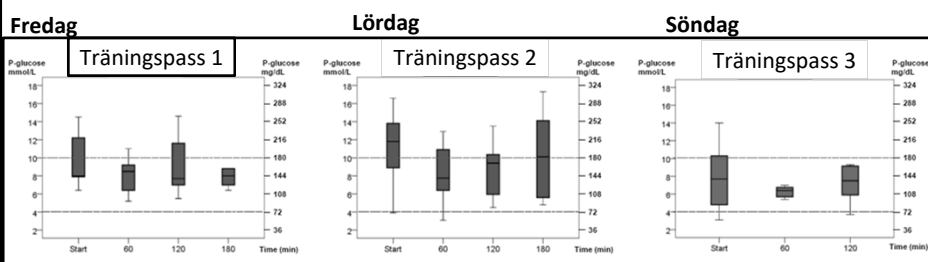
75 g kolhydrater/tim

Balansera kolhydratintaget med
lämplig mängd insulin"Träningsläger" 3 dagar
(lära oss att ställa in insulin doser)

Evaluation of glucose control when a new strategy of increased carbohydrate supply is implemented during prolonged physical exercise in type 1 diabetes. Eur J Appl Physiol. 2015.

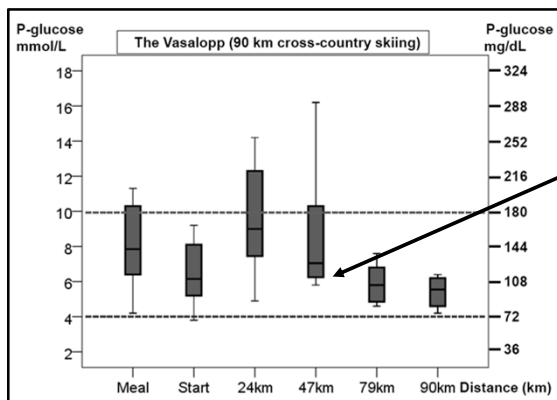
Tre träningspass för att lära sig att ställa in "rätt" insulin dos till 75 g kh/tim

Längdåkning 3 tim

Deltagarna lärde sig snabbt att "balansera" insulin doserna mot det givna kolhydratintaget (75 g/tim)

Vasaloppet 2014 – Diabetes typ 1

Kolhydrater ↑
Insulin ↑

Stabiliserar hormoner etc
som kan påverka
blodsocker
Glukagon
Tillväxthormon
Kortisol
Adrenalin
Fria fettsyror

En mycket stabil glukosreglering uppnåddes

→ Systematiskt intag av kolhydrater (75 g/h)

→ Kolhydratintaget balanserades med "rätt" mängd insulin

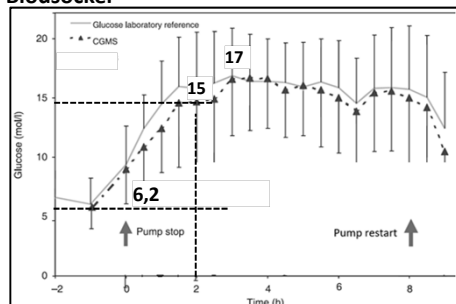
Evaluation of glucose control when a new strategy of increased carbohydrate supply is implemented during prolonged physical exercise in type 1 diabetes.
Eur J Appl Physiol. 2015.

Vad händer när blodsockret stiger

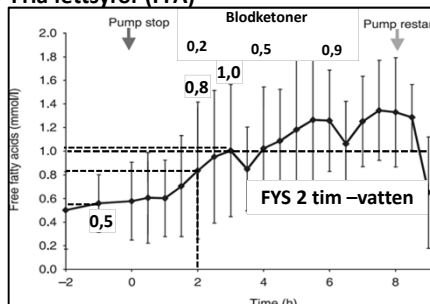
Stoppad insulinpump under 8 tim

→ 12 deltagare (DM1)
→ 34 år
→ stopp pump (8 tim)

Blodsocker

Fria fettsyror (FFA)

2 tim löpning + vatten (icke diabetiker)
→ FFA ca 1 mmol/l

En förhöjning av FFA till 0,8 mmol/l hos icke diabetiker

Halverade det muskulära glukosupptag (-50 %)

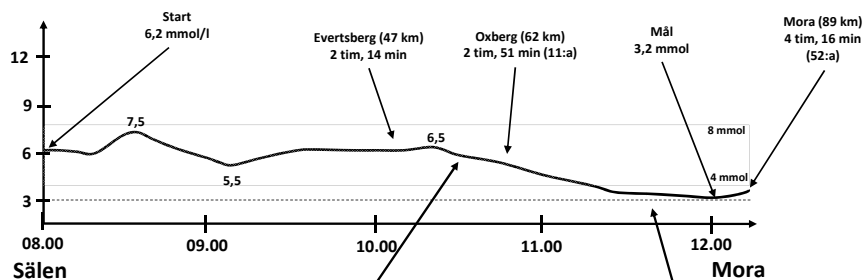
Performance of the continuous glucose monitoring system (CGMS) during development of ketosis in patients on insulin pump therapy. Diabetic Medicine. 2006.
Mechanisms of Fatty Acid-induced Inhibition of Glucose Uptake. J. Clin. Invest. 1994.

Finns det några nackdelar att träna/tävla med högre nivåer av insulin?

Nackdelen med höga insulindoser

Robin Bryntesson (1 min, 56 sek efter vinnaren)

- Fram till Oxberg kändes det otroligt bra – låg då 11:a !
- Från Oxberg fram till mora missade han 4 langningar av dricka !
- Robin intog 64 g kolhydrater per timme (+ 7,5 dl vätska/tim)
- Oförändrad mängd basinsulin !
- 10 km före mål kopplade han ur pumpen!

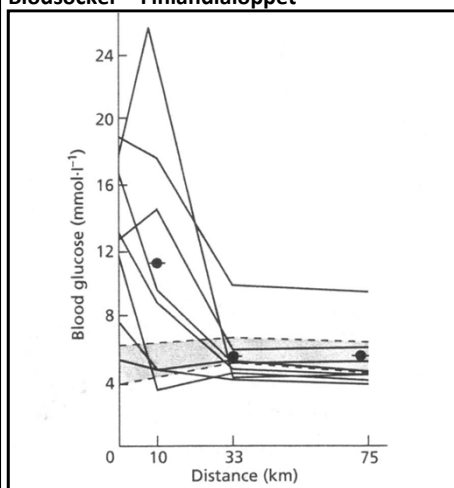
Vasaloppet 2014 – Robin Bryntesson

Att stå på startlinjen med ett bra blodsocker

Blodsocker vid starten av en tävling

Längdåkning – Tävling – 75 km

Blodsocker – Finlandialoppet

Vid starten av en tävling är ofta blodsockret mycket högt !

→ Nervositet (adrenalin)

→ Hur kan vi lösa detta?

Nutrition in Sports, The Diabetic Athlete, Jörgen Jensen, Brendon Leighton, 2000

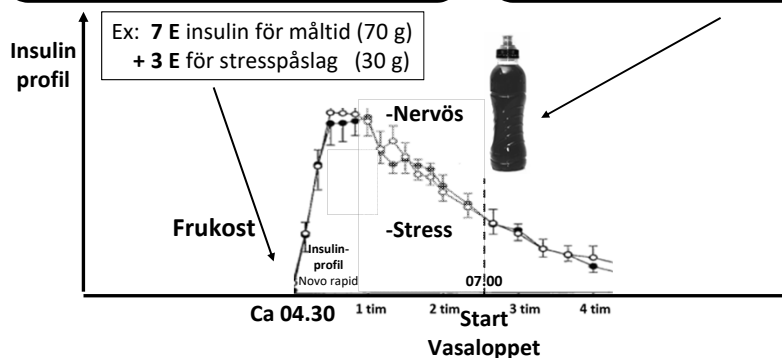
Att uppnå 5-10 mmol/l vid start av tävlingen "Förlängd frukost"

Insulindos till frukost ska ta hand om:

- Måltid
- Stresspåslag före start (nervositet)

Före tävlingsstart

- Vid behov –dricker av kolhydratlösning
- Kolhydratlösning (ca 30-40 g)

Alla deltagare hade mellan 5-10 mmol/l vid starten av loppet!

Att uppnå en stabil glukosreglering under långvarig fysisk aktivitet (> 2tim)

Vid Måltid

Mängd
kolhydrater
↓
Insulindos

Kolhydratintag

> 40 g/tim

Starta med ett bra
blodsocker
5-8 mmol/l

Vid Träning

Mängd
kolhydrater
↓
Insulindos

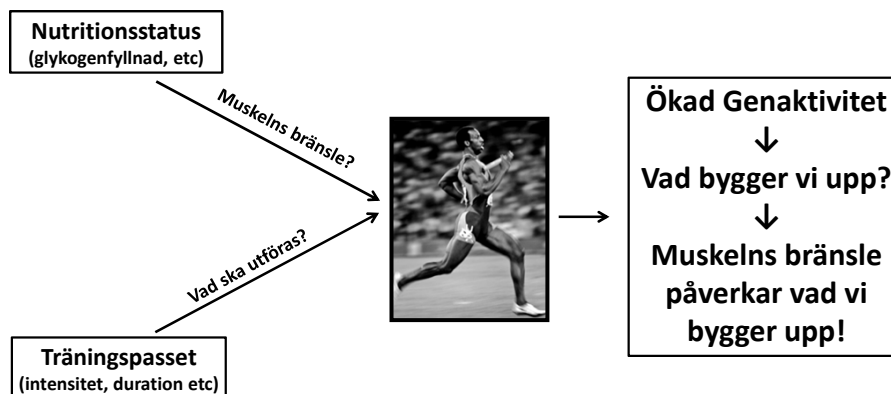

Vi måste bli lite mer systematisk under
långvarig fysisk aktivitet

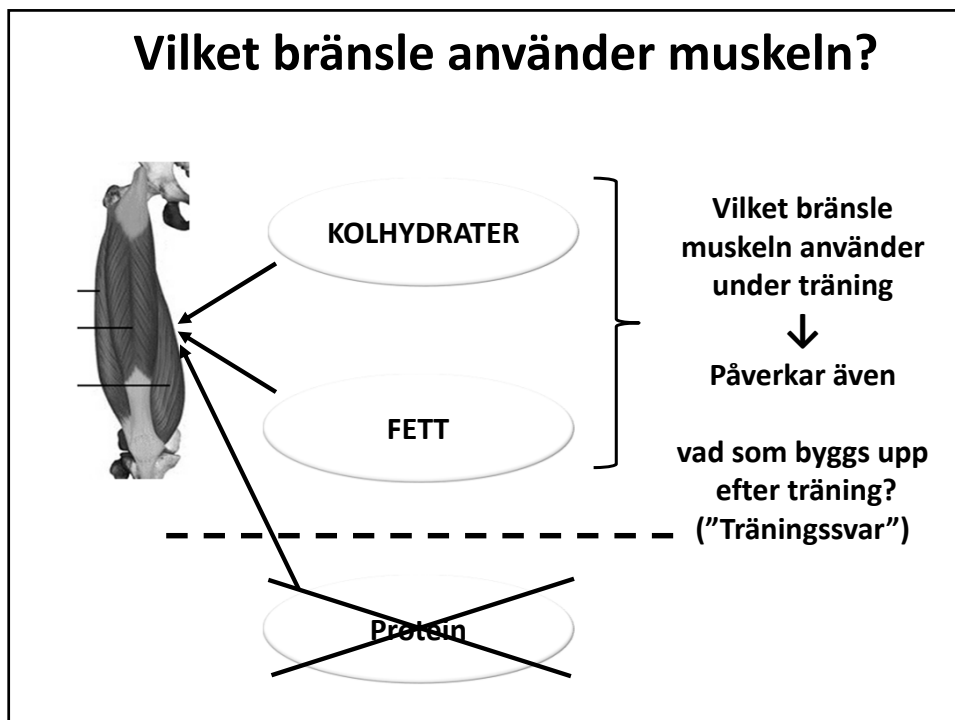
Träning och diabetes typ 1 I framtiden

Träning → Träningssvar

Muskelns näringstillgång påverkar träningssvaret

Vad kroppen "bygger" (proteinsyntes) upp efter träning beror inte bara på hur vi tränar utan även muskelns "bränsle" kommer att påverka vad som byggs !

Att ta "rätt" mängd insulin till både måltid & träning

Vid måltid	"Normal" insulinkänslighet 1 E = 10-15 g kolhydrater (7-17)	⇒	Kolhydraträkning "Din kolhydratfaktor vid måltid"
Under träning	→ Lugn distansträning – Insulin ↓ → Högintensiv träning – Insulin ↑	⇒	Kolhydraträkning "Din kolhydratfaktor under träning"

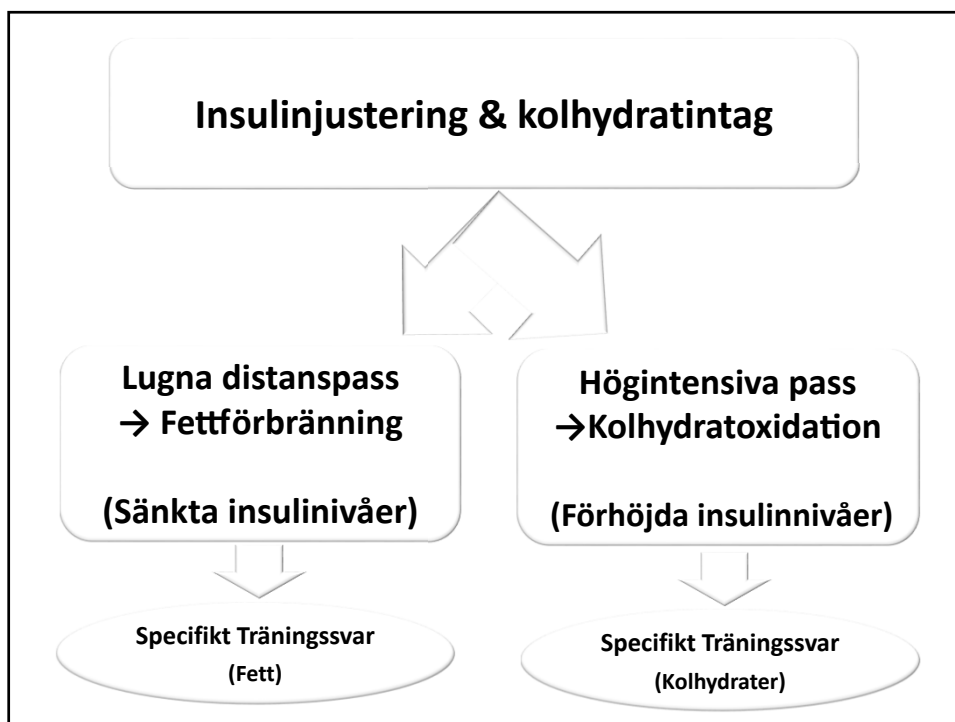
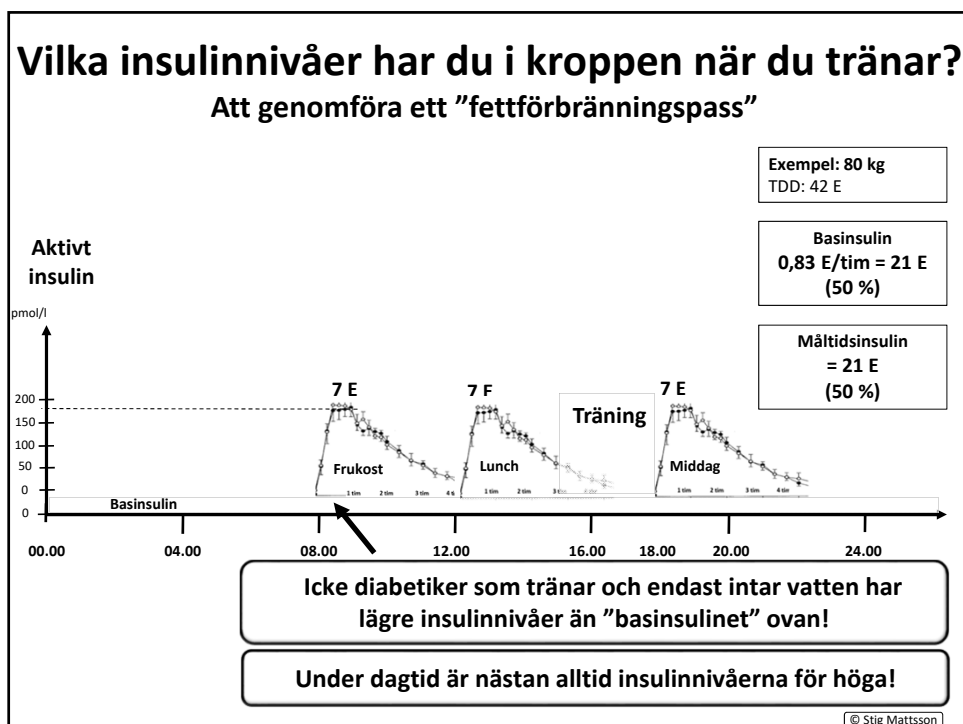
Under träning:

Kristoffer Nåhem -Basal under vila: 0,55 E/tim (insulinpump)

"Fettförbränningspass"
 60 % sänkning basaldos: **0,22 E/tim = 0-10 kh g/tim** Fria fettsyror (FFA) ↑

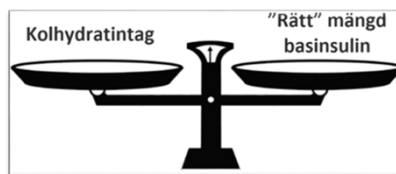
"Kolhydratförbränningspass"
 "Vanlig" basaldos: **0,55 E/tim = 75 g kh/tim**   1 E = 136 g kolhydrater

"Tävling –Maximering kolhydratoxidation"
 20 % höjning basaldos: **0,66 E/tim = 90 g kh/tim**   1 E = 136 g kolhydrater

Träning och diabetes typ 1 I framtiden

→ Vi kommer att vara mer
dynamiska i hur vi agerar med
insulin och kolhydratintag inför och
under träning/tävling

Tack för att ni lyssnat!

